

BHMagazino

ΣΥΝΑΝΤΗΣΑΜΕ
ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ ΑΝΤΙΒΑ
ΛΙΓΟ ΠΡΙΝ ΕΝΣΑΡΚΩΣΕΙ
ΤΗ ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΛΑΣ
ΣΤΟ ΗΡΩΔΕΙΟ

MONICA BELLUCCI

ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΟΚΛΗΣ «ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΕΚΑΝΑ ΠΑΝΤΑ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΗΘΕΛΑ»
Ζ. Π. ΓΚΕΤΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΥΦΑΙΑΣ ART COLLECTION ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ
ΚΑΣΟΣ ΑΠΟΔΡΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΚΑΡΠΑΘΟΥ ΚΑΙ ΚΡΗΤΗΣ

9 772623 493002 34

Εργο της διεθνούς
φήμης ελληνίδας
εικαστικού Chryssa
με τίτλο «Neon
Light Box» (1962).

Editorial

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

04 Εβδομάδα

06 Γνώμες

08 Cover Story: Μόνικα Μπελούτσι

11 Ο «ήχος» της Orfium

12 Κώστας Τσόκλης

16 Ιζαμπέλα Χαμάντ

18 Ταξίδι στην Κάσο

20 Η ιστορία του μπικίνι

24 Ο συλλέκτης Ζαν Πολ Γκετί

28 Ο κόσμος των κάκτων

30 Ρόμπερτ Πάτινσον

32 Γεύμα στη «Σπονδή»

34 Perini Navi

ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ, Η ΣΥΛΛΟΓΗ ΓΚΕΤΙ ΚΑΙ Η ΜΟΝΙΚΑ

Αρκετά χρόνια πριν, σε ένα ταξίδι μου στη Νέα Υόρκη, είχα επισκεφθεί τη μεγάλη μας γλύπτρια και ζωγράφο Χρύσα στο στελιέ της. Θυμάμαι ότι ο χώρος εργασίας της διεθνούς φήμης ελληνίδας εικαστικού βρισκόταν downtown, στο πολύβουο Μανχάταν. Επρεπε λοιπόν να περάσω ανάμεσα από... χιλιάδες μουσικούς και συγκροτήματα (όλοι τους με περίτεχνα φτιαγμένα μαλλιά, πολύχρωμα ρούχα και αμέτρητα πετραδάκια από γυαλί να κρέμονται στον λαιμό τους), όπως επίσης και φασαριόζικους ταξιτζήδες για να φθάσω στο κτίριο που φιλοξενούσε τη Χρύσα. Η ζωγράφος και γλύπτρια, που έργα της υπάρχουν στα σημαντικότερα μουσεία και αίθουσες τέχνης στον πλανήτη, κυκλοφορούσε σε κάτι κατάλευκους, αχανείς χώρους που έμοιαζαν με... γήπεδα. Τα έργα της επιβλητικά, εντυπωσιακά, μοναδικά, «καθρεφτίζονταν» στα μεγάλα παράθυρα. Εκείνη φορούσε ένα από τα αγαπημένα της γκριζα μακριά φορέματα. Η καλλιτέχνης που λάτρεψε μαζί με άλλους μεγάλους ο super γκαλερίστας της εποχής Λίο Καστέλι, μάλλον χαμογελούσε σπάνια. Το πρόσεξα στη διάρκεια της συνέντευξής μας για μεγάλη πολιτική εφημερίδα. Η Χρύσα Βαρδέα, γνωστότερη διεθνώς ως Chryssa, είχε βλέμμα επίμονο, διερευνητικό. Σκέφθηκα τότε ότι μάλλον δεν είχε εμπιστοσύνη στους ανθρώπους. Μεταξύ άλλων τη ρώτησα τη γνώμη της για διάσημους συναδέλφους της στον χώρο των εικαστικών τεχνών. Αναφέρθηκε σε δύο-τρεις, πότε με κολακευτικά λόγια, πότε με λιγότερο κολακευτικά, μου έκανε εντύπωση όμως η αντιπάθειά της για τον Τζάσπερ Τζονς. Χαρακτήρισε τα έργα του «σκουπίδια» αν και δούλευαν με τους ίδιους γκαλερίστες. Ο Σταύρος Μιχαλαριάς μου έλεγε όμως πάντα (σημαντικά έργα της βρίσκονταν σε δικούς του επαγγελματικούς χώρους) ότι η Χρύσα ήταν μια μεγάλη καλλιτέχνης με φοβερή, ιδιαίτερη προσωπικότητα. Έργα της που άφησαν εποχή τα «Untitled: Chinese Characters», «Measure Chinese», «Chinatown Grey» κ.ά. Αργότερα ένα έργο της με κόκκινα φώτα νέον είχε φιλοξενηθεί στην εκπομπή μου για την τηλεόραση του ANTI. Αμέσως μετά τη Χρύσα είχα γνωρίσει τον εξαιρετικά σημαντικό εικαστικό μας Λουκά Σαμαρά, ο οποίος ζούσε επίσης μόνιμα στη Νέα Υόρκη. Τα έργα των μεγάλων ελλήνων καλλιτεχνών έβρισκαν πάντα περίοπτη θέση στα εμβληματικότερα μουσεία, γκαλερί, αλλά και στις συλλογές διάσημων συλλεκτών όπως οι Ντε Μενίλ, Ρότσιλντ, Γκετί, Πακάρ κ.ά. Ολα αυτά, οι συναντήσεις, οι συνεντεύξεις, οι επισκέψεις σε εκπληκτικές εικαστικές συλλογές, ήρθαν στο μυαλό μου με την ευκαιρία της δημοσίευσης στο σημερινό τεύχος του BHMAGAZINO του αφιερώματος στον Ζαν Πολ Γκετί. Ένας πάμπλουτος συλλέκτης, ο οποίος συνήθιζε να κρατάει λεπτομερή ημερολόγια των έργων του. Σε πολλά από αυτά τα έργα πρωταγωνιστούσε το κόκκινο, ένα χρώμα που λάτρευε ο Γκετί. Ακριβώς όπως η Μόνικα Μπελούτσι. Η ιταλίδα σταρ επιλέγει για την καθημερινότητά της συνήθως το μαύρο, στις επίσημες όμως εμφανίσεις της ή σε στιγμές απόλυτης ευτυχίας προτιμά το εκρηκτικό κόκκινο. Φιλοξενούμε τη Μόνικα στο εξώφυλλο του BHMAGAZINO με την ευκαιρία της πολυσυζητημένης παράστασης (στο Ωδείο Ηρώδου Αττικού τον Σεπτέμβριο) με τίτλο «Μαρία Κάλλας: επιστολές και αναμνήσεις». Την πρωταγωνίστριά του φωτογράφησε ο σκηνοθέτης της παράστασης, Τομ Βολφ. Μια φωτογράφιση με τη μοναδική «ματιά» του δημιουργού και τη σταρ να έχει επιλέξει φόρεμα haute couture και κοσμήματα ιστορικού οίκου. Στις επόμενες σελίδες θα διαβάσετε μια ενδιαφέρουσα συνέντευξή της.

Μαργαρίτα Σφέτσα
Διευθύντρια BHMAGAZINO

ΤΟ ΒΗΜΑ

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΜΜΕ ΑΕ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΑΝΤΩΝΗΣ Β. ΚΑΡΑΚΟΥΣΗΣ

BHMAGAZINO

Εβδομαδιαίο περιοδικό που κυκλοφορεί κάθε Κυριακή με **ΤΟ ΒΗΜΑ** www.vimagazino.gr, e-mail: vimagazino@tovima.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ **ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΦΕΤΣΑ** CREATIVE ART DIRECTOR Γιάννης Κούρτης ART DIRECTOR Κατερίνα Μαρούσιτς
ASSISTANT ART DIRECTOR Τάσος Φαρμάκης ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΛΗΣ Κατερίνα Κολιού ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ Μαριλένα Αστραπέλλου, Ερη Βαρδάκη, Κοσμάς Βίδος,
Παναγιώτης Γκανάς, Γιάννης Ζουμπουλάκης, Μάρκος Καρασαρίνης, Αντώνης Καρπετόπουλος, Ντιάνα Καρτσαγκούλη, Αλέξανδρος Καψύλης, Βαγγέλης Κιούσης, Τάσος
Μανπικίδης, Νατάσα Μπαστέα, Γιώργος Νάστος, Αρης Ραβανός, Λευτέρης Τρίγκας, Γιώργος Χούπης GRAPHICS Μάκης Θεοφιλόπουλος PHOTO EDITOR Ευτυχία Κυδωνάκη

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ Πέννυ Λάγκα Τηλ. 210-7547.059 plagka@alteregomedia.org ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ Λίλη Ξενάκη
Τηλ. 210-7547.063 lxenaki@alteregomedia.org ΥΠΟΔΟΧΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ Χριστίνα Βατού Τηλ. 210-7547.054 chvatou@alteregomedia.org

ΜΟΝΙΚΑ ΜΠΕΛΟΥΤΣΙ

«ΞΕΡΟΥΝ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΜΟΥ, ΑΛΛΑ ΟΧΙ ΠΟΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΕΙΜΑΙ»

ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΝΑΣΤΟ

Λίγα πράγματα μπορούν να ταράξουν τη μεσημβρινή ραστώνη ενός κυκλαδίτικου νησιού όσο η ξαφνική εμφάνιση μιας πραγματικής star. Το εμπέδωσα περιμένοντας τη Μόνικα Μπελούτσι σε ένα κεντρικό café στη Νάουσα της Πάρου. Μόλις πρόβαλε από το γραφικό στενό η ατμόσφαιρα απέκτησε ένταση, τα μάτια ζωντάνεψαν και την κοίταζαν αχόρταγα, ένας παπαράτσι προσπάθησε να κρυφτεί σε μια γωνιά αλλά ο τηλεφακός του τον πρόδωσε. Η ιταλίδα ηθοποιός έχει συνηθίσει να πληρώνει αυτό «το μικρό τίμημα», όπως το χαρακτηρίσε. Όταν τη βλέπεις από κοντά είναι αδύνατον να μη χαζέψεις το πρόσωπό της: το βλέμμα της διαθέτει βάθος, το γέλιο της είναι αυθόρμητο και δυνατό. Στις 28 και 29 Σεπτεμβρίου θα βρεθεί στη σκηνή του Ηρώδειου για να μεταμορφωθεί σε Μαρία Κάλλας, ερμηνεύοντας έναν μονόλογο με αποσπάσματα από επιστολές και αναμνήσεις της αξέχαστης ντίβας της όπερας, στην παράσταση «Maria Callas. Lettres & Mémoires» που παρουσιάστηκε στη Γαλλία την περασμένη σεζόν γοητεύοντας το κοινό.

Συναντιόμαστε στην Πάρο, ένα νησί που επισκέπτεστε συχνά. Τι σας αρέσει εδώ;

«Ηρθα για διακοπές πριν από λίγα χρόνια και πέρασα πολύ ωραία. Μια στο τόσο την επισκέπτομαι την Πάρο. Ηρθα πέρυσι, είμαι εδώ και εφέτος. Το αγαπώ αυτό το νησί. Πέραν της προφανούς του ομορφιάς, έχει μια γλυκύτητα, οι άνθρωποι είναι φιλικοί και καλόκαρδοι, υπάρχει κάτι που δεν μπορώ να το εξηγήσω. Νιώθω οικειότητα με την ενέργεια και την ατμόσφαιρα αυτού του μέρους. Ξαν να βρήκα κάποιες ρίζες εδώ».

Τον Σεπτέμβριο θα βρεθείτε και στην Αθήνα για να παρουσιάσε-

Η ιταλίδα star προετοιμάζεται πυρετωδώς για να παρουσιάσει στο Ηρώδειο μια παράσταση αφιερωμένη στη Μαρία Κάλλας. Το BHMAGAZINO τη συνάντησε και μίλησε μαζί της για την αξέχαστη ντίβα της όπερας, το νόημα της ζωής και τη δική της φιλοσοφία γύρω από την ομορφιά.

Τε την παράσταση «Maria Callas. Lettres & Mémoires». Πώς εμπλεκόσαστε σε αυτό το πρότζεκτ;

«Ο σκηνοθέτης Τομ Βολφ, ο οποίος έχει κάνει μια φοβερή έρευνα για την Κάλλας και δημιούργησε μάλιστα το πολύ ωραίο ντοκιμαντέρ “Maria by Callas”, βρήκε κάποιες επιστολές της από ανθρώπους του περιβάλλοντός της. Με πήρε τηλέφωνο, ήρθε στο σπίτι μου και μου έδωσε να διαβάσω ένα γράμμα της και ένα απόσπασμα από τα ημερολόγιά της προτείνοντάς μου να κάνουμε μαζί αυτή την παράσταση. Ήταν πολύ συγκινητική εμπειρία και δέχθηκα αμέσως – παρότι θα ήταν η πρώτη φορά για μένα στο θέατρο. Η Κάλλας υπήρξε μια πραγματικά ξεχωριστή γυναίκα. Για μένα το ενδιαφέρον στην περίπτωση της έγκειται σε ένα αναπάντεχο δίπολο: η μεγάλη star ήταν παράλληλα μια γυναίκα συναισθηματική, με απλή καρδιά. Μπορούσε να εκφράζει τα συναισθήματά της και να τα μεταδίδει στους γύρω της. Επάνω στη σκηνή αναπαριστώ πιο πολύ αυτή της την πλευρά, την πιο προσωπική, τη Μαρία και όχι την Κάλλας. Φυσικά και τη διέκρινε μια ασύγκριτη καλλιτεχνική αύρα, υπήρξε μια εκπληκτική τραγουδίστρια. Πιστεύω όμως πως το σπάνιο ταλέντο της προέρχεται από άλλα χαρακτηριστικά της: από την ευθραυστότητα και την ευαισθησία της. Η καρδιά της μπορούσε να ραγίσει τόσο εύκολα. Ήταν μια δυνατή προσωπικότητα και παράλληλα τόσο ευάλωτη».

Γιατί πιστεύετε ότι σκέφτηκε εσάς ο σκηνοθέτης;

«Νομίζω ίσως λόγω του μεσογειακού μου ταμπεραμέντου. Η Κάλλας ήταν Ελληνίδα, όμως η καριέρα της εκτοξεύτηκε στην Ιταλία και είχε ζήσει για χρόνια στη Γαλλία. Κι εγώ έχω ακολουθήσει μια παρόμοια πορεία. Πιστεύω βέβαια ότι ο πλέον αρμόδιος για να σας απαντήσει είναι ο ίδιος ο σκηνοθέτης».

Φαντάζομαι ότι χρειάστηκε να κάνετε έρευνα προκειμένου να την καταλάβετε καλύτερα. Τι σας έκανε μεγαλύτερη εντύπωση;

«Το ότι υπήρξε μια πολύ μοντέρνα και θαρραλέα γυναίκα. Δεν ακολουθούσε το ρεύμα ή τις επιταγές της κοινωνίας, αλλά την καρδιά της κι αυτό θέλει κουράγιο. Πάλεψε για το δικαίωμά της στην ευτυχία. Πήρε διαζύγιο στην Ιταλία σε μια εποχή που δεν μπορούσε να χωρίσεις – εκείνη την περίοδο οι γυναίκες είχαν ταυτότητα μόνο ως μητέρες ή σύζυγοι κάποιου άνδρα. Έδωσε τη ζωή της στην όπερα. Είδα μια συνέντευξη της όπου έλεγε: “Η μοίρα μου με έδωσε με το τραγούδι, αυτό ήταν το πεπρωμένο μου και δεν υπήρχε άλλος δρόμος”. Συγκλονίστηκα. Για εκείνη δεν υπήρχε ελεύθερη βούληση. Μοιάζει όταν τα λέει αυτά σαν ηρωίδα σε αρχαία ελληνική τραγωδία. Ή σαν ηρωίδα όπερας. Προτιμώ να τη σκέφτομαι ως Κάρμεν και όχι ως Μήδεια. Υπάρχουν πλάνα από ένα ανέβασμα της “Κάρμεν” στο Αμβούργο όπου τη βλέπεις, την ακούς και μπορείς να κατα-

λάβεις ότι ήταν ήδη με τον Ωνάση. Είναι καταπληκτική, φλογερή, γεμάτη πάθος, μια γυναίκα σε επαφή με τη θηλυκότητά της, το νιώθεις, έχει ανακαλύψει τον αισθησιασμό και τη σαρκική πλευρά της. Μέχρι τότε τραγουδούσε μεν κομψά και με βάθος αλλά χωρίς ερωτισμό».

Διάβασα ότι δοκιμάσατε κάποια φορέματά της και σας ταίριαζαν τέλεια. Το θεωρήσατε αυτό σημαντικό της μοίρας;

«Ξέρετε, αυτή η διαδικασία με έβαλε μόνο στη σκέψη ότι δεν είχε προλάβει να φτάσει στην ηλικία που βρίσκομαι σήμερα, τα 55. Πέθανε στα 53 της. Μου είχαν προτείνει κι άλλες φορές να ανεβώ στη σκηνή του θεάτρου αλλά δεν είχα βρει τη δύναμη να το κάνω. Αυτή τη φορά ο φόβος μου υπερνικήθηκε από τη γοητεία που μου ασκεί αυτή η γυναίκα».

Πολλοί χαρακτηρίζουν τραγική τη ζωή της. Συμφωνείτε;

«Καθόλου. Εζησε ελεύθερη. Η ζωή της μπορεί να ήταν σύντομη αλλά έκανε αυτό που ήθελε. Έκανε τις επιλογές της. Ήταν φυσικά μια γυναίκα με ισχύ, μπορούσε να λέει ό,τι θέλει. Για αυτό παραμένει ένα είδωλο που η λάμψη του δεν θαμπώνει. Οι θαυμαστές της την περίμεναν έξω από τα ξενοδοχεία, όπως περίμεναν οι φαν της ροκ τους Rolling Stones. Η λατρεία που της έδειχναν είναι αδιανόητη και η όπερα δεν είναι μαζική σαν την ποπ μουσική. Η Κάλλας όμως έγινε φαινόμενο της ποπ κουλτούρας. Και στις συνε-

ντεύξεις της φαινόταν τόσο γενναϊόδωρη και άμεση, τόσο αυθεντική και ειλικρινής. Ξέρετε, παρότι φοβόμουν επειδή δεν είχα ξανακάνει θέατρο, ένιωσα προστατευμένη από αυτή τη συναρπαστική προσωπικότητα. Το λέω με πολύ ταπεινό τρόπο: νιώθω ευτυχής που είχα την ευκαιρία να της δώσω φωνή. Στη γενική πρόβα όπου έρχονται διάφοροι φίλοι και συνεργάτες να δουν την παράσταση και να πουν τη γνώμη τους συνέβη κάτι μαγικό, μια πεταλούδα εμφανίστηκε από το πουθενά, κάθισε για λίγο στον λαιμό μου και πέταξε μακριά».

Εσείς έχετε ζήσει με τους δικούς σας όρους;

«Νομίζω πως ναι. Βέβαια εγώ είμαι τυχερή, είναι εύκολο, είμαι μια γυναίκα που ζει στον 21ο αιώνα. Θέλω να πιστεύω πως έχω πάρει μόνη μου τις αποφάσεις μου. Αναρωτιέμαι βέβαια κάποιες φορές πόσο ελεύθεροι είμαστε. Δεν θα ήθελα να ξέρω αν υπάρχει αυτό που λέμε ειμαρμένη, προτιμώ να παραμείνει μυστικό αυτό για πάντα».

Οι απαιτήσεις και οι προσδοκίες που έχουν οι άλλοι για εσάς δεν σας επηρεάζουν;

«Είμαι δημόσιο πρόσωπο λόγω της δουλειάς μου, όμως την ιδιωτική μου ζωή την κρατώ μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας. Ξέρουν το όνομά μου, αλλά όχι ποια πραγματικά είμαι. Με ενοχλεί να έχουν προσδοκίες από μένα άνθρωποι που δεν με γνωρίζουν προσωπικά. Είμαι εκ φύσεως λίγο εσωστρεφής, εξ ου και έχω καταφέρει να επιβιώσω σε αυτή τη βιομηχανία».

Τον φόβο σας για τη σκηνή τον έχετε πλέον ξεπεράσει;

«Οχι! Είναι πάρα πολύ δύσκολο, στα παρασκήνια πριν από κάθε παράσταση νομίζω ότι θα πάθω καρδιακή προσβολή, τόσο δυνατά χτυπάει η καρδιά μου, όμως κάθε φορά κατεβαίνω από τη σκηνή ζωντανή».

TOM VOLF / H&K, SOFEMA: DIOR, KOSMIMATA: CARTIER

Το lockdown πού το περάσατε;
«Βρισκόμουν στη Νοτιοδυτική Γαλλία. Ήταν ευχάριστη συγκυρία αυτή γιατί ήμουν κοντά στη φύση αυτούς τους δύσκολους μήνες. Με τα παιδιά μου και με φίλους μου. Επρεπε να βοηθάω τη μικρή μου κόρη για τις απαιτήσεις του σχολείου και επικεντρώθηκα εκεί. Περιμέναμε να δούμε πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα και ο χρόνος περνούσε. Σκέφτομαι ότι ίσως μεταξύ Σεπτεμβρίου και Δεκεμβρίου χρειαστεί να παρθούν κι άλλα μέτρα. Θέλω να ελπίζω ότι το 2021 θα επιστρέψουν τα πράγματα στους κανονικούς ρυθμούς τους».

Το ονοματεπώνυμό σας είναι συνώνυμο της ομορφιάς. Εσείς πώς την ορίζετε;

«Η Κάλλας έλεγε πως το τραγούδι για εκείνη ήταν ένας τρόπος να έρθει σε επαφή με κάτι ανώτερο. Ετσι θα όριζα κι εγώ την ομορφιά, ως ένα ιδεώδες που δεν αφορά μόνο το φυσικό κάλλος. Υπάρχει και η ομορφιά της ψυχής. Όταν ακούς τη φωνή της Κάλλας να τραγουδάει και θέλεις να κλάψεις, όταν βλέπεις ένα μωρό που χαμογελάει στη γιαγιά του, όταν κοιτάζεις ένα λουλούδι που ανθίζει... Η πραγματικότητα μπορεί να είναι τόσο βίαιη και δύσκολη και πρέπει να αντλούμε δύναμη από τις σύντομες στιγμές που η ομορφιά φανερώνεται μπροστά στα μάτια μας. Νομίζω ότι για εμάς, τους Ιταλούς, τους Ελληνες, τους Γάλλους ίσως, αυτή είναι μια φυσική διαδικασία. Είναι μέρος της κουλτούρας και της φιλοσοφίας μας το να εκτιμάμε ό,τι κάθε ημέρα μπορεί να μας χαρίσει. Ξέρουμε ενστικτωδώς σχεδόν ότι το νόημα της ζωής βρίσκεται στα πιο απλά πράγματα».

Αν σας ζητούσα να μου κάνετε μια ανάλυση της προσωπικότητάς σας με βάση το πόσο σας έχουν επηρεάσει οι τόποι στους οποίους έχετε ζήσει τι θα μου λέγατε;
«Θα έλεγα ότι είμαι μεσογειακή. Η ιταλική φύση μου είναι έντονη, έχω μόνο ένα διαβατήριο κι αυτό είναι το ιταλικό. Στη Γαλλία μού αρέσει ο σεβασμός του προσωπικού χώρου, μια απόσταση που κρατούν οι Γάλλοι, δύσκολα γίνεται ενοχλητικός κανείς στο Παρίσι και έτσι νιώθω πιο ελεύθερη. Η γαλλική πρωτεύουσα είναι μια κοιτίδα του Πολιτισμού και των Τεχνών, υπάρχει λόγος που όλοι οι καλλιτέχνες ήθελαν και θέλουν μια φορά στη ζωή τους να ζήσουν λίγο εκεί. Είναι επίσης μια πανέμορφη πόλη και χαίρομαι που ζω εκεί. Αγαπώ την Ελλάδα, αγαπώ την Πορτογαλία. Οποτε βρίσκομαι στις ΗΠΑ για δουλειά απολαμβάνω τον επαγγελματισμό τους και εκτιμώ το σινεμά τους, το εμπορικό και το πιο ανεξάρτητο, μου αρέσει να εργάζομαι εκεί, αλλά νομίζω ότι δεν θα μπορούσα να ζήσω στην Αμερική για μεγάλο διάστημα».

Ξέρετε, σας περίμενα πιο φαιφάταλ και μου έχει κάνει εντύπωση το πόσο εύκολα και πηγαία γελάτε.

«**Η Κάλλας δεν ακολουθούσε το ρεύμα ή τις επιταγές της κοινωνίας, αλλά την καρδιά της κι αυτό θέλει κουράγιο**»

● Η Μόνικα Μπελούτσι με τον δημοσιογράφο του BHMAGAZINO Γιώργο Νάστο.

«Μα το χιούμορ είναι τόσο σημαντικό! Εχω μεγαλώσει με τον Τότη, με τον Εντιουάρντο ντε Φιλίπο. Κουβαλώ μέσα μου και τον μεταπολεμικό κινηματογράφο της πατρίδας μου. Ο Βιτόριο ντε Σίκα ειδικά ήταν ένας καταπληκτικός σκηνοθέτης γιατί μπορούσε να φτιάξει κωμωδία από τα υλικά του δράματος. Εκείνες οι γενιές ήξεραν πως μπορεί να υπάρχει κάτι αστειό ακόμη και στις τραγικές στιγμές, αυτός είναι ο παραλογισμός της ύπαρξης».

Θα παίζατε έναν κανονικό ρόλο στο θέατρο τώρα που πήρατε το βάπτισμα του πυρός;

«Μου έχουν ζητήσει να παίξω τη Μήδεια, αλλά δεν ξέρω. Εχω ακόμη δρόμο να διανύσω με την Κάλλας. Μετά όλα είναι πιθανά. Ας μην προτρέχουμε. Νεότερη βιαζόμουν τόσο πολύ να κάνω πράγματα, τώρα παίρνω τον χρόνο μου. Μαθαίνουμε τόσο πολλά από κάθε εμπειρία που καλό είναι να την απολαμβάνουμε».

Η μεγαλύτερη κόρη σας, η Ντέβα Κασέλ, έχει ήδη κάνει κάποια βήματα στον χώρο της σόουμπιζ. Θα σας άρεσε τα παιδιά σας να ακολουθήσουν τα βήματα των γονιών τους;

«Προτιμώ να μη σκέφτομαι τις κόρες μου ως παιδιά μου αλλά ως ανεξάρτητες προσωπικότητες. Της Ντέβα της έγινε αυτή η πρόταση για την καμπάνια των D&G, το συζητήσαμε, ήθελε να το κάνει και είπε ναι. Οι μαθητές στα

σχολεία της Γαλλίας είναι υποχρεωμένοι από το Γυμνάσιο ακόμη να κάνουν για μία εβδομάδα πρακτική άσκηση σε κάποιο εργασιακό περιβάλλον προκειμένου να εξοικειώνονται με τη δουλειά και τις απαιτήσεις της. Σε αυτό το πλαίσιο η κόρη μου έκανε ήδη δύο καμπάνιες. Παράλληλα φοιτά στο σχολείο και συνεχίζει την απλή ζωή της. Αν θελήσει να κάνει στο μέλλον ταινίες θα συνειδητοποιήσει ότι πρόκειται για μια σκληρή δουλειά στην οποία δεν αρκεί απλώς να είσαι όμορφος και θα πρέπει να γίνει επαγγελματίας. Βέβαια της αρέσει η μουσική, το γράψιμο, δεν έχει αποφασίσει, θα δούμε με τι θα ασχοληθεί τελικά».

Ας κλείσουμε τη συζήτησή μας επιστρέφοντας στην Κάλλας. Ποιο είναι το πιο σημαντικό μάθημα που σας έχει διδάξει αυτή η παράσταση;

«Μου έδωσε τη δυνατότητα μέσω της θεατρικής συνθήκης να έρθω σε επαφή με πολλούς ανθρώπους, να επικοινωνήσω μαζί τους. Υπάρχει τόσο έντονη ανταλλαγή ενέργειας μέσα σε μια αίθουσα θεάτρου. Πρόκειται για μια πολύ δυνατή εμπειρία. Είδα λοιπόν ότι όταν δώσεις αγάπη, θα πάρεις πίσω αγάπη».

INFO
«**Μαρία Κάλλας: επιστολές και αναμνήσεις: Ωδείο Ηρώδου Αττικού, στις 28 και 29 Σεπτεμβρίου.**»

ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΟΚΛΗΣ

ΑΠΟ ΤΗ
ΜΑΡΙΑΕΝΑ ΑΣΤΡΑΠΕΛΛΟΥ

Το έλεγε ο Τ. Σ. Ελισιότ που, όπως και να πεις, ήξερε να στοχάζεται πάνω στη ζωή. «Δεν πιστεύω ότι γερνάει κανείς. Νομίζω πως αυτό που συμβαίνει είναι ότι νωρίς στη ζωή, σε μια ορισμένη ηλικία, μένει κάποιος ακίνητος και βαλτώνει». Αν θέλει κανείς να δει τι θα πει ενάργεια, ας κοιτάξει την περίπτωση του Κώστα Τσόκλη. Καθώς συμπληρώνονται ενενήντα χρόνια από τη γέννησή του, το Ίδρυμα Β. & Μ. Θεοχαράκη τιμάει με μια μεγάλη αναδρομική αυτόν τον εσαεί παθιασμένο δημιουργό, άνθρωπο και συνομιλητή, ο οποίος «δεν υπηρέτησε ποτέ κανέναν», αλλά εξακολουθεί να δημιουργεί έργα ή να προσφέρει μέσα από το Μουσείο του στον Κάμπο της Τήνου. Στην έκθεση «Κώστας Τσόκλης. Ζωγραφική. Ορια και υπερβάσεις» θα παρουσιαστούν πενήντα πολύτιμα και αντιπροσωπευτικά έργα της πορείας του από το 1955 μέχρι πρόσφατα σε επιμέλεια Τάκη Μαυρωτά. Από τα πορτρέτα των γονιών του στις αφηρημένες διατυπώσεις έργων και τους πειραματισμούς με τα εξωζωγραφικά στοιχεία και τον διάλογο της αναπαράστασης με την τεχνολογία, «ο Τσόκλης, στο πέρασμα του χρόνου, μένει πιστός στην αδιάσπαστη πορεία της έμπνευσής του και ακριβέστερα της ίδιας της ανανεωτικής του δράσης» όπως σημειώνει ο επιμελητής της έκθεσης.

Κύριε Τσόκλη, πώς αντιμετωπίσατε το πρόσφατο φαινόμενο της πανδημίας και του lockdown;
«Με στωικότητα. Το προσλαμβάνω σαν μια υπενθύμιση της φύσης, ότι είναι πάντα εδώ και ότι είναι ικανή στο πείσμα του ανθρώπου να παραγάγει

νέες μορφές ζωής, φιλικές ή εχθρικές προς τον άνθρωπο. Και όπως εκείνος για να επιβιώσει επιτέθηκε και υπόταξε ζώα και φυτά, ουρανό, ποτάμια και θάλασσες, έτσι και αυτά τα νέα πλάσματα μάχονται για να επιβιώσουν. Δυστυχώς η εποχή του ανθρώπου κάποτε θα τελειώσει κι αυτή όπως τόσες άλλες και για αυτό, νομίζω, παλεύουμε, ώστε τα σημάδια της εποχής μας να είναι ενδιαφέροντα».

Πόσο σας δυσκόλεψαν οι περιορισμοί;

«Δεν μου δημιούργησαν ιδιαίτερα προβλήματα, εξάλλου τώρα πια δεν πολυκυκλοφορώ. Η εικόνα όμως των ανθρώπων που η μάσκα τους καθιστά όλους όμοιους με προβληματίζει. Ημουν ήδη πολέμιος προς την εκπαίδευση που θέλει με τον έπαινο ή τον ψόγο να εξομοιώσει όλα τα παιδιά του κόσμου, μαθαίνοντάς τους τα ίδια πράγματα, ζητώντας από όλα τις ίδιες ικανότητες, αδιαφορώντας καταστροφικά για την έμφυτη διαφορετικότητά τους, βαθμολογώντας μάλιστα το μέτρο της υποτέλειάς τους στις αποφάσεις και στις επιλογές άλλων. Άλλων οι οποίοι με τη σειρά τους υπακούουν σε άλλων επιλογές και συμφέροντα».

Από τη μεγάλη εμπειρία σας ως κατοίκου της Ελλάδας, αλλά και του κόσμου, υπάρχει άλλη περίοδος στην Ιστορία με την οποία μπορείτε να συγκρίνετε το κλίμα αυτής της περιόδου;

«Όχι, δεν νομίζω. Αυτή τη φορά υπάρχει κάτι που σε αδρανοποιεί. Μια ατμόσφαιρα λίγο μεταφυσική, μια παραδοχή ισότητας που με εκνευρίζει, ένας φόβος, μια υποταγή. Σε άλλες στιγμές δύσκολες, πείνας, φτώχειας, πολέμου, Κατοχής, δικτατορίας, μπορούσες να αντι-

Ο σπουδαίος εικαστικός έχει την τιμητική του με μια μεγάλη αναδρομική έκθεση στο Ίδρυμα Εικαστικών Τεχνών και Μουσικής Βασίλη & Μαρίνας Θεοχαράκη.

δράσεις. Τώρα υποτάσσεσαι και περιμένεις. Περιμένεις τον ιό, την ασθένεια, το νοσοκομείο, τον θάνατο, το φάρμακο, το εμβόλιο, το θαύμα».

Εχετε πραγματοποιήσει περισσότερες από εκατό εκθέσεις (αυτή είναι η 122η ατομική σας) σε μουσεία, πανεπιστημιακά ιδρύματα, εθνικές πινακοθήκες. Τι σημαίνει για εσάς η έκθεση στο Ίδρυμα Θεοχαράκη σε αυτή τη φάση της ζωής σας;

«Πρώτα-πρώτα είναι μια ζωντανή αντίδραση προς αυτή την ταπεινωτική αδράνεια που σας περιέγραφα. Μετά, μια ακόμη περιοδική ανάγνωση, έστω και περιληπτική, της ζωής μου και της τέχνης μου. Κι ακόμα – γιατί να το κρύψω; – η επιδίωξη μιας μεγαλύτερης κατανόησης από τη μεριά των ανθρώπων που η τέχνη τους αφορά, της προσφοράς μου στην υπόθεση της σύγχρονης τέχνης παγκοσμίως. Ισως μέσω αυτής της έκθεσης θέλω να καλύψω, να δικαιώσω τις συχνά δυσνόητες πράξεις μου, τον προκλητικό μου λόγο, την παράξενη συμπεριφορά μου απέναντι σε πρόσωπα, καταστάσεις και αξίες που, ενώ για άλλους είναι ιερές, εγώ τόλμησα να τις αμφισβητήσω. Να αποδείξω δηλαδή πως μόνο με μια τέτοια ή ανάλογη συμπεριφορά γίνονται αυτά τα έργα και από αυτά να κριθώ. Να αποδείξω με έργα και όχι μόνο με λόγια την πατρότητά μου στα έκθετα έργα μου, αν τέτοια υπάρχουν, να συνδέσω τα σπασμένα κομμάτια μιας ιστορικής αλυσίδας, που από το χτες μας οδήγησε στο σήμερα».

Κοιτώντας πίσω στη ζωή και στην καριέρα σας, ποια εντοπίζετε ως τη δημιουργική περίοδο με τη μεγαλύτερη ορμή και πάθος;

«Πρώτα εκείνα τα τέσσερα χρόνια που, παιδί ακόμα, δούλεψα στα ντεκόρ των κινηματογράφων κοντά στον Φαεινό και στον Βακιρτζή. Εκεί έδωσα την ψυχή μου και φορμάρισα τον χαρακτήρα μου. Μετά, εκείνα τα πικρόγλυκα χρόνια της Ρώμης και του Παρισιού (πριν από την αναγνώριση) και τώρα τα τελευταία χρόνια που απαιτούν θέληση και επιμονή. Τα άλλα ήταν χρόνια επιτυχίας, ικανοποίησης, παραγωγής, χωρίς όμως ποτέ να μου λείπει το πάθος, ποτέ η ορμή, η επιθυμία του απρόοπτου. Αυτά στην τέχνη. Γιατί στη ζωή, αντίθετα, ήμουν πάντα πιο συγκρατημένος. Τουλάχιστον τα τελευταία πενήντα χρόνια. Ο φίλος μου ο Φινοκαλιώτης λέει πως είμαι ένας συντηρητικός επαναστάτης και σαν να μου φαίνεται πως έχει δίκιο, γιατί πιστεύω πως ένας ταξιδευτής έχει πάντα ανάγκη από μια άγκυρα και μια πυξίδα για να μη χαθεί μέσα στην απεραντοσύνη των δυνατοτήτων».

Είναι η ορμή και το πάθος αναπόσπαστα συστατικά της δημιουργίας;

«Δεν ξέρω. Είναι ζήτημα τύχης. Αν η ορμή σου σε μια στιγμή απροσεξίας δεν σε ρίξει στην κόλαση, μπορεί να ελπίζεις στον παράδεισο. Αν το πάθος δεν γίνει έξη, μπορείς να ελπίζεις στην αποκάλυψη. Αυτός που έφτιαξε τον Ηνίοχο δεν νομίζω πως δούλεψε με ορμή και πάθος, αλλά με ισορροπία και ψυχραιμία. Ο Ροντέν αντίθετα. Ο Μοντριάν δούλεψε με περισυλλογή. Ο Βαν Γκογκ όχι. Δεν υπάρχουν κανόνες στη δημιουργία, ούτε η έμπνευση αγοράζεται στα σουπερμάρκετ. Πολλοί ταλαντούχοι καταστράφηκαν από υπερβολική δόση πάθους και πολλοί αχρηστέστηκαν από τον φόβο του αγνώστου».

«ΕΝΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ ΠΑ

Ένα από τα έργα της έκθεσης:
«Κόκκινο δέντρο» (2008),
ακρυλικό σε μουσαμά και ξύλο.

«ΡΑΜΕΝΕΙ ΠΑΝΤΑ ΠΑΙΔΙ»

Η ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΤΟΥ ΜΠΙΚΙΝΙ

ΑΠΟ ΤΟΝ
ΓΙΑΝΝΗ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ

Το ότι τίποτα στη ζωή δεν είναι δεδομένο το βλέπουμε καθημερινά, υπάρχουν όμως και κάποια παραδείγματα που βγάζουν μάτι. Ποιος θα περίμενε, ας πούμε, ότι παραμονές Χριστουγέννων του 1988 ένα από τα πιο δημοφιλή και κλασικά προϊόντα του 20ού αιώνα θα κινδύνευε να χαθεί στη λήθη; Κι όμως, παραλίγο να συμβεί. Στις 24 Δεκεμβρίου εκείνης της χρονιάς η επιχείρηση του Λουί Ρεάρ κήρυξε πτώχευση. Ποιος ήταν ο Λουί Ρεάρ; Ήταν ο άνθρωπος που 42 ολόκληρα χρόνια πριν από την επ' αόριστον αναστολή της λειτουργίας της επιχείρησής του εμπνεύστηκε και κατασκεύασε το πρώτο original μαγιό μπικίνι. Μα, θα σκεφτείτε, πώς έγινε κάτι τέτοιο αφού το μπικίνι εξακολουθεί να υπάρχει; Δυστυχώς για εκείνον, ο εφευρέτης και κατασκευαστής του δεν ανιλήφθηκε τι θησαυρό είχε στα χέρια του, με αποτέλεσμα να διαπράξει ένα σφάλμα το οποίο πολλοί εφευρέτες όπως και καλλιτέχνες έχουν κάνει στο

παρελθόν: δεν φρόντισε να κατοχυρώσει αμέσως την πατέντα του αυθεντικού προϊόντος – με άλλα λόγια δεν είχε τα δικαιώματα της ίδιας της ανακάλυψής του! Οπότε, ο νοών νοεΐτω. Μέσα σε λίγα χρόνια από τη στιγμή που βγήκε στην αγορά το πιο θρυλικό, όπως έμελλε να μείνει στην Ιστορία, μαγιό του κόσμου, οι κολοσσοί του πρετ-α-πορτέ αντέγραψαν το σχέδιο του Ρεάρ και κέρδισαν εκατομμύρια από τις πωλήσεις αντιγράφων του πρωτότυπου μπικίνι. Και όλα αυτά ενώ ο Ρεάρ μαράζωνε μαζί με την επιχείρησή του καθώς στο παιχνίδι του ανταγωνισμού δεν ήταν ποτέ δεινός παίκτης. Τα δύο κομμάτια υφάσματος με την παγκόσμια αποδοχή εμφανίστηκαν για πρώτη φορά σε μια πισίνα. Ήταν 5 Ιουλίου του 1946 και η παρουσίαση του μπικίνι έγινε στην πισίνα Μολιτόρ των Παρισίων. Ο Λουί Ρεάρ, μηχανολόγος μηχανικός που διοικούσε ταυτόχρονα την επιχείρηση εσωρούχων της μητέρας του, το παρουσίασε στον Τύπο ως «το μικρότερο μαγιό του κόσμου», ένα ντεμπες από εμπριμέ βαμβα-

Το είδος μαγιό που λάνσαρε πρώτος ο Λουί Ρεάρ το 1946 δεν θα θεωρηθεί ποτέ ντεμοντέ.

Οι αναλογίες της
αμερικανίδας
ηθοποιού Άβα
Γκάρντνερ ήταν
ιδανικές για μπικίνι.

Σπυγμιότυπο
από την πρώτη
παρουσίαση
του κλασικού
δημιουργήματος
του Λουί Ρεάρ.

κερό πανί, φτιαγμένο κατά τέτοιο τρόπο ώστε να κρύβει τα επίμαχα σημεία του γυναικείου σώματος. Οπως ήταν φυσικό, ο κόσμος αρχικά δεν υποδέχθηκε το μπικίνι με ανοιχτές αγκάλες. Για την ακρίβεια, οι συντηρητικοί (που τότε ήταν ασφαλώς πολλοί) το αποπύρηναν με κραυγαλέες αντιδράσεις οργής καταδικάζοντάς το ως άσεμνο και πρόστυχο.

Τι ειρωνεία, αλήθεια! Παρότι στην αρχαία Ελλάδα και στη Ρώμη οι γυναίκες φορούσαν παρόμοια αποκαλυπτικά ρούχα στα λουτρά, το μπικίνι αποτέλεσε σκάνδαλο όταν έκανε την εμφάνισή του στον 20ό αιώνα. Γιατί σκάνδαλο θεωρούνταν τότε η αποκάλυψη του γυναικείου σώματος απαγορευμένου, ακόμη και στις ταινίες του Χόλιγουντ που εκείνη την εποχή ταιλαπωρούνταν από τη λογοκρισία του Κώδικα Χέιζ. Αυτές οι αντιδράσεις δεν σημειώθηκαν μόνο στη Γαλλία. Υπήρξε μια εποχή, τότε στα χρόνια της δεκαετίας του '50, που στην υπερσυντηρητική Ιταλία, καταϊδρωμένοι από τη ζέση στη καραμπινιέροι, έπαιρναν σβάρνα τις παραλίες και μετρούσαν τις διαστάσεις των μαγιό! Και αν τύχαινε να εντοπίσουν γυναίκες που φορούσαν απαγορευμένου μεγέθους μπικίνι τούς έκοβαν πρόστιμο! Το Βατικανό θεώρησε το μπικίνι ανήθικο, οπότε σε χώρες όπως η Ιταλία, η Ισπανία και η Πορτογαλία το συγκεκριμένο μαγιό απαγορεύτηκε.

Αυτός εξάλλου ήταν ο βασικότερος λόγος που το μπικίνι εμφανίστηκε στις παραλίες πολύ αργότερα αφού καθιερώθηκε χάρη στην εμφάνιση μεγάλων συμβόλων του σεξ που το φόρεσαν σε ταινίες αλλά και εκτός οθόνης. Ανάμεσά τους η Μέρilin Μονρόε, η Τζέιν Μάνσφιλντ (που φωτογραφήθηκε με μπικίνι για το εξώφυλλο του «LIFE») και η Ρίτα Χέιγουορθ. Επίσης, το μπικίνι ήταν ένα μέσο ώστε πολλά pin-up κορίτσια να πατήσουν γκάζι για την καριέρα τους. Με αυτά και με εκείνα οι πωλήσεις του μαγιό άρχισαν σιγά-σιγά να αυξάνονται. Εκτοξεύθηκαν στον ουρανό όταν κάποια στιγμή φόρεσε το μπικίνι η Μπριζίτ Μπαρντ σφραγίζοντας έτσι για

● Σέξι πόζα της εκρηκτικής
Τζέιν Μάνσφιλντ με μπικίνι
μέσα σε μια πισίνα.

●
Ενας Αμερικανός
στο Παρίσι. Ο
Ζαν Πολ Γκετί στη
γαλλική πρωτεύουσα
το 1957 για να
υπογράψει αντίτυπα
του βιβλίου του
«Vingt mille lieues
dans les musées»
(«Είκοσι χιλιάδες
τόποι στα μουσεία»).

Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡΒΟΛΗΣ

Ο πάμπλουτος συλλέκτης Ζαν Πολ Γκετί
δεν επωφελήθηκε ποτέ από την τέχνη που διέθετε,
προκειμένου να γίνει καλύτερος άνθρωπος.

ΑΠΟ ΤΗ
ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΑΣΤΡΑΠΕΛΛΟΥ

Υπήρξε ο άνθρωπος με τη μεγαλύτερη περιουσία στον κόσμο, ένας μεγιστάνας των πετρεδολαρίων. Κι όμως, είχε εγκαταστήσει ένα τηλέφωνο με κερματοδέκτη στην έπαυλή του στη Βρετανία προκειμένου να μην τον χρεώνουν με τις κλήσεις τους οι καλεσμένοι του. Εζήσε χωρίς ντροπή ή τύψεις παρότι είχε αρνηθεί να πληρώσει τα λύτρα της απαγωγής του εγγονού του, με αποτέλεσμα να φτάσουν στο σημείο να του κόψουν το αφτί οι αρπαγείς του. Η ακόρεστη δίψα του για σεξ ήταν άλλη μια χαρακτηριστική παράμετρος της ψυχοσύνθεσης του αμερικανού βιομηχάνου Ζαν Πολ Γκετί (1892-1976), ιδρυτή της ομώνυμης πετρελαιοβιομηχανίας. Βέβαια τίποτε απ' όλα αυτά δεν θα μείνει να θυμίζει το πέρασμά του από τη Γη όπως το μουσείο που φέρει το όνομά του και στεγάζει την πλούσια συλλογή του. Το φαραωνικό Μουσείο Γκετί της δυτικής ακτής των ΗΠΑ, το οποίο είναι επί της ουσίας δύο μουσεία. Το ένα είναι το Κέντρο Γκετί (Getty Center) στο Μπρέντγουντ του Λος Αντζελες, χτισμένο πάνω στα βουνά της Σάντα Μόνικα με θέα έως τον Ειρηνικό Ωκεανό και την έρημο Μοχάβι. Το έχει σχεδιάσει ο γνωστός αμερικανός αρχιτέκτονας Ρίτσαρντ Μίερ και όταν άνοιξε το 1997 έπειτα από 14 χρόνια κατασκευής έχοντας κοστίσει περισσότερο από ένα δισ. δολάρια είχε χαρακτηριστεί ως «το πιο ακριβό κτίριο του αιώνα». Στο Κέντρο Γκετί δεν φιλοξενούνται μόνο έργα τέχνης (πίνακες, χειρόγραφα, φωτογραφίες κ.ά.) αλλά και το Ίδρυμα Γκετί (Getty Foundation), το Ερευνητικό Κέντρο Γκετί (Getty Research Institute), καθώς και το Ινστιτούτο Συντήρησης Γκετί (Getty Conservation Institute). Το άλλο παρακλάδι είναι η βίλα Γκετί στο Μαλιμπού, εκεί δηλαδή όπου πρωτοδημιουργήθηκε το μουσείο το 1954 ως The J. Paul Getty Museum σε ένα κομμάτι ενός κτήματος 240 στρεμμάτων. Εκεί βρισκόταν το σπίτι του Γκετί στο Λος Αντζελες,

γιατί βέβαια η πιο μόνιμη κατοικία του που έμεινε στην ιστορία (και για τον περίφημο κερματοδέκτη της) ήταν το Σάτον Πλέις, μια έπαυλη του 16ου αιώνα στο Σάρεϊ της Αγγλίας. Ο Γκετί ήθελε να στεγάσει τη συλλογή του, η οποία μεγάλωνε σταθερά. Προκειμένου να ανταποκριθεί στην έλλειψη χώρου που υπήρχε στην κατοικία του στο Μαλιμπού έχτισε δίπλα της ένα πιστό αντίγραφο της βίλας των Παπύρων, μιας αρχαίας ρωμαϊκής έπαυλης στο Ερκουλάνεουμ (σημερινό Ερκολάνο), η οποία ήταν μια από τις πιο πολυτελείς οικίες του ρωμαϊκού κόσμου.

«**Στα λεπτομερή
ημερολόγια
που κρατούσε ο
Γκετί υπάρχουν
εκτενείς
αναφορές και
περιγραφές
όχι των έργων
που αγόραζε
αλλά του
κέρδους που
μπορούσαν να
του αποφέρουν**

Η τέχνη της τσιγκουνιάς

«Δεν δίνω ποτέ χρήματα σε μεμονωμένους ανθρώπους, είναι ανεπικερδές και απλά λάθος». Στην παγκόσμια βιβλιοθήκη ευφυολογημάτων ο Ζαν Πολ Γκετί θα μονοπωλούσε όλες τις εκφάνσεις και αποχρώσεις του λήϊματος «τσιγκούνης». Το μεγαλύτερο μέρος της περιουσίας του μεγιστάνα του πετρελαίου διοχετευόταν στη συγκέντρωση έργων τέχνης. Μάλιστα, προτού πεθάνει το 1976 είχε συγκεντρώσει περί τα 600 έργα τέχνης, ανάμεσά τους και κάποιοι πίνακες του Ρούμπενς, του Τιντορέτο, του Τιτσιάνο και βεβαίως πλήθος από ελληνικές και ρωμαϊκές αρχαιότητες. Ο Γκετί ξεκίνησε να συλλέγει έργα από το 1913, είχε καρπωθεί τα οφέλη που του είχε προσφέρει η οικονομική ύφεση της δεκαετίας του '30. Είχε μπει σε μια δουλειά που ήταν επί της ουσίας οικογενειακή επιχείρηση, αλλά δεν σκόπευε να επαναπαυτεί στον υπάρχοντα πλούτο. Αν μη τι άλλο έπρεπε να διαψεύσει τη βεβαιότητα του Γκετί πρεσβύτερου ότι ο γιος του θα γκρέμιζε όσα είχε χτίσει εκείνος με τόση επιτυχία. Στα 18 του είχε βγάλει το πρώτο του εκατομμύριο από την εξόρυξη πετρελαίου στην Οκλαχόμα, ενώ στη διάρκεια της Μεγάλης Υφεσης άρχισε να αγοράζει τις εταιρείες πετρελαίου τη μία μετά την άλλη και να δημιουργεί την εταιρεία Getty Oil. Εκείνη την περίοδο λοιπόν άρχισε να αποκτά τέχνη, κυρίως επειδή η γοητεία ενός παζαριού για να κατεβάσεις την τιμή ενός έργου τού ασκούσε ακαταμάχητη έλξη. Ο Γκετί δεν αγόραζε ποτέ στην αρχική τιμή ενός έργου. Εν πάση περιπτώσει «ήταν τόσο μίζερος, που δεν μπορούσε να επιτρέψει στον εαυτό του να αποκτήσει έναν σπουδαίο πίνακα» σύμφωνα με την Πενέλοπε Κίτσον, τη σύντροφό του στην τρίτη ηλικία του, η οποία δεν δέχθηκε ποτέ να γίνει η έκτη σύζυγός του. Με την καθοδήγηση του Λόρδου Ντουβίν, ενός από τους πιο σημαντικούς εμπόρους τέχνης της εποχής ο οποίος συνεργαζόταν με συλλέκτες όπως ο Πολ Μέλον ή ο Χένρι Φρικ, άρχισε να χτί-